

**Par Latvijas Republikas
Pirmo energoefektivitātes rīcības plānu
2008.-2010.gadam**

1. Apstiprināt Ekonomikas ministrijas iesniegto Latvijas Republikas Pirmā energoefektivitātes rīcības plāna 2008.-2010.gadam (turpmāk - rīcības plāns) projektu.
2. Ekonomikas ministrijai nosūtīt rīcības plānu Latvijas Republikas pastāvīgajai pārstāvniecībai Eiropas Savienībā (Briselē).
3. Ekonomikas ministrijai līdz 2011.gada 1.jūlijam iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par rīcības plāna izpildi.
4. Jautājumu par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu programmai izskatīt Ministru kabinetā vienlaikus ar visu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu jauno politikas iniciatīvu pieteikumiem, sagatavojot valsts budžeta projektu 2009.gadam un turpmākajiem gadiem.

Ministru prezidents *I.Godmanis*

Ekonomikas ministrs *K.Gerhards*

(Ministru kabineta

2008.gada 20.maija rīkojums Nr.266)

**Latvijas Republikas
Pirmā energoefektivitātes rīcības plāna 2008.-2010.gadam
kopsavilkums**

Energoresursu un enerģijas izmantošanas efektivitātes paaugstināšana ražošanas, transportēšanas un patēriņa posmā ir viens no galvenajiem Latvijas Republikas valsts attīstības un enerģētikas politikas uzdevumiem, kura risināšana pozitīvi ietekmēs enerģijas apgādes drošību, klimata pārmaiņu samazināšanu un valsts ekonomikas konkurētspēju.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam (turpmāk - attīstības plāns) ir izstrādāts saskaņā ar Reģionālās attīstības likumu un ir vidēja termiņa plānošanas dokuments laikposmam no 2007.gada līdz 2013.gadam. Attīstības plāna mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību un nodrošināt Latvijas konkurētspējas paaugstināšanu citu valstu vidū. Tas ir Latvijas ieguldījums Eiropas Savienības dalībvalstu kopējā stratēģijā un Lisabonas programmas īstenošanā.

Attīstības plāns nosaka, ka enerģijas pietiekamība ir valsts ekonomiskās izaugsmes, dzīves kvalitātes un valsts drošības jautājums. Pilnveidojot enerģijas apgādes infrastruktūru un realizējot enerģijas efektivitātes pasākumus, jāuzlabo enerģijas pieejamība un pietiekamība patērētājiem un jāsamazina ietekme uz vidi.

Energoefektivitātes jomā risināmie uzdevumi ir saistīti ar komunālās infrastruktūras kvalitātes uzlabošanu, energoresursu nelietderīgas izmantošanas novēršanu un vienotas atbalsta politikas izstrādāšanu energoefektivitātes paaugstināšanai siltumapgādes uzņēmumu sistēmās un ēku energoefektivitātes paaugstināšanai.

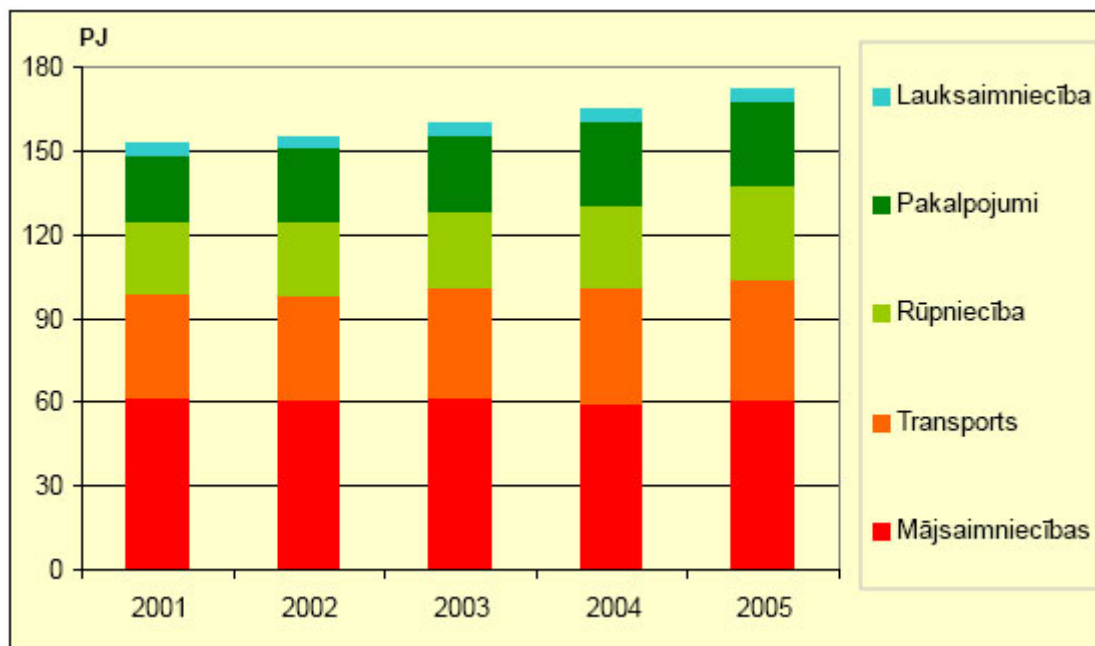
Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2007.-2016.gadam izvirza vairākus mērķus, kas vērsti uz enerģijas efektīvāku izmantošanu:

1) ar energoefektivitātes pasākumiem ēkās sekmēt primāro energoresursu patēriņa samazināšanos par 1 % gadā, salīdzinot ar aprēķināto patēriņu bez efektivitātes pasākumu veikšanas, lai energointensitāte 2010., 2015. un 2020.gadā samazinātos attiecīgi līdz **0,35, 0,28 un 0,22 TOE/1000 EUR (2000.)**;

2) laikposmā līdz 2016.gadam samazināt vidējo īpatnējo siltumenerģijas patēriņu ēkās no 220-250 kWh/m²/gadā līdz 195 kWh/m²/gadā, bet līdz 2020.gadam sasniegt vidējo īpatnējo siltumenerģijas patēriņu 150 kWh/m²/gadā.

Latvijas Republikas ekonomikas straujie attīstības tempi (kopš 2001.gada iekšzemes kopprodukts vidēji ik gadu ir palielinājies par 8,1 %, 2005.gadā tas pieauga vēl straujāk - par 10,2 %) nosaka arī gala enerģijas pieaugumu, neraugoties uz veiktajiem energoefektivitātes pasākumiem.

1.att. Enerģijas gala patēriņš Latvijā Republikā

Enerģijas gala patēriņš Latvijā Republikā 2005.gadā bija 172 PJ. Lielākie enerģijas patērētāji bija mājsaimniecības un transports (1.att.) - attiecīgi 36 % un 25 %.

Enerģijas lietderīgu izmantošanu sekmē gan enerģijas efektivitātes paaugstināšanas pasākumi, gan enerģijas taupīšanas pasākumi. Enerģijas efektivitāti būtiski ietekmē izmantotās tehnoloģijas, turpretim enerģijas taupīšana ir process, kura pamatā ir enerģijas patērētāju ieradumu un uzvedības kopums. Enerģijas efektivitātes paaugstināšanas un enerģijas taupīšanas stratēģijām ir jābūt balstītām uz kopēju valsts stratēģiju, kur būtiskākie instrumenti ir nodokļu politika un dažādi atbalsta mehānismi.

Programmu un finanšu instrumentu mērķis ir energoefektivitātes ekonomiskā potenciāla apgūšana. Plānotais publiskais finansējums ietver valsts, Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļus, kā arī nacionālo publisko finansējumu. Jautājums par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu programmai izskatāms Ministru kabinetā vienlaikus ar visu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu jauno politikas iniciatīvu pieteikumiem, sagatavojot valsts budžeta projektu 2009.gadam un turpmākajiem gadiem.

1.tabula

Valsts noteiktie enerģijas ietaupījuma mērķi un būtiskākie energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi

Pieņemtais nacionālais indikatīvais gada enerģijas ietaupījuma mērķis 2016.gadam (GWh)	3483	
Pieņemtais nacionālais indikatīvais vidēja termiņa gada enerģijas ietaupījuma mērķis 2010.gadam (GWh)	67	
Energoefektivitātes uzlabošanas programmas, energopakalpojumi, citi energoefektivitātes pasākumi, lai sasniegtu pieņemto mērķi	Sagaidāmais gada enerģijas ietaupījums 2010.gada beigās (GWh)	Sagaidāmais gada enerģijas ietaupījums 2016.gada beigās (GWh)
Energoefektivitātes pasākumi mājokļu sektorā:	52	2701
1) energoaudita veikšana ēkās un ēku energosertificēšana		
2) energoefektivitātes paaugstināšana daudzdzīvokļu ēkās		
3) energoefektivitātes paaugstināšana valsts un pašvaldību ēkās		
4) enerģijas patērētāju informēšana		
5) tiesību aktu izstrāde energoefektivitātes paaugstināšanai ēkās		
Energoefektivitātes pasākumi pakalpojumu sektorā:	8	408
1) informatīvas kampaņas par energoefektīva apgaismojuma piemērošanu komersantu birojos		
2) informatīvas kampaņas par energoefektīvu datoru izmantošanu komersantu birojos		
3) informatīvas kampaņas par elektroierīču energoefektivitātes marķējumā atspoguļoto informāciju		
Energoefektivitātes pasākumi rūpniecībā:	3	159
1) informācijas pieejamība par efektīvākajiem tehnoloģiskajiem paņēmieniem un elektroierīču energoefektivitātes marķējumā atspoguļoto informāciju		
2) apgaismojuma energoefektivitātes uzlabošana		
3) energoaudits, tehnoloģisko procesu energoefektivitātes uzlabošana un komersantu		

pārstrukturēšana		
Energoefektivitātes pasākumi transporta sektorā: 1) sistemātiska automašīnu tehniskā stāvokļa pārbaude 2) Rīgas pilsētas maģistrālo ielu tīkla efektivitātes palielināšana un transporta sistēmas plānošana 3) Rīgas piepilsētas dzelzceļa un Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas integrācija, lai uzlabotu publiskā transporta efektivitāti 4) diferencētas nodokļa likmes piemērošana pasažieru automašīnām atkarībā no dzinēja tilpuma un vecuma 5) informācijas izplatīšana par efektīvām enerģijas patēriņa samazināšanas tehnoloģijām un pieejām (optimāls gaisa spiediens vieglo automašīnu rieņās)	4	204
Energoefektivitātes pasākumi lauksaimniecībā: 1) SAPARD Latvijas Lauksaimniecības un lauku attīstības programma 2000.-2006.gadam 2) Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013.gadam	0	11
Sagaidāmais kopējais enerģijas ietaupījums (GWh)	67	3483
Energoefektivitātes horizontālie un starpsektoru pasākumi: 1) akcīzes nodokļa piemērošana naftas produktiem 2) akcīzes nodokļa piemērošana elektroenerģijai		
Pasākumi valsts parauglomas izpildes nodrošinājumam: 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.aprīļa Direktīvas 2006/32/EK par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem VI pielikuma "c" un "e" punkta prasību iekļaušana Publisko iepirkumu likumā 2) jauno valsts administrācijas ēku būvniecība saskaņā ar energoefektīvas būvniecības labās prakses principiem un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 16.decembra Direktīvas 2002/91/EK par ēku energoefektivitāti prasībām 3) valsts un pašvaldību ēku energosertifikātu izvietošana apmeklētājiem redzamās vietās		

2.tabula

**Nepieciešamais publiskā finansējuma apjoms informācijas kampaņām
un izpildes termiņš**

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1.	Patērētāju informācijas kampaņas	67,50 52,3	-	2009. 2010.
	Kopā	119,8	-	2009.-2010.

3.tabula

Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu finansēšanas avoti

3.1.tabula

Energoefektivitātes pasākumi mājokļu sektorā

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots un finansējums (tūkst. latu)	Īstenošanas gads
1.	Sociālo dzīvojamo ēku siltumnoturības palielināšana	23074,7	ERAF, 6922,4	2010.-2014.
2.	Daudzdzīvokļu ēku siltumnoturības palielināšana	27523,7	ERAF, 27523,7	2010.-2015.
3.	Klimata pārmaiņu finanšu instruments	~3600 ~13000	valsts budžets ¹ , ~1100 ~3900 ²	2010. ³ 2011.

Piezīmes.

¹ No CO₂ kvotu pārdošanas ieņēmumiem.

² Publiskais līdzfinansējums norādīts aptuveni, jo uz attiecīgo brīdi (2008.gada maijs) nav zināmi precīzi apjomi.

³ Prognozēts, ka šā finanšu instrumenta piešķiršana notiks 2010.gadā, bet apgūšana turpināsies 2011.gadā.

3.2.tabula

Energoefektivitātes pasākumi pakalpojumu sektorā

Nr.	Pasākums	Nepieciešamais	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
-----	----------	----------------	-------------------	------------------

p.k.		finansējums (tūkst. latu)		
1.	Informatīvas kampaņas par energoefektīva apgaismojuma piemērošanu komersantu birojos	7,90 8,46	Valsts budžets	2009. 2010.
2.	Informatīvas kampaņas par energoefektīvu datoru izmantošanu komersantu birojos	7,90 8,46	Valsts budžets	2009. 2010.
3.	Informatīvas kampaņas par elektroierīču energoefektivitātes marķējumā atspoguļoto informāciju	7,90 8,46	Valsts budžets	2009. 2010.
	Kopā	49,08		2009.-2010.

3.3.tabula

Energoefektivitātes pasākumi rūpniecības sektorā

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1.	Informācija par efektīvākajiem tehnoloģiskajiem paņēmieniem un elektroierīču energoefektivitātes marķējumos atspoguļoto informāciju	13,40 25,05	Valsts budžets	2009. 2010.
2.	Apgaismojuma energoefektivitātes uzlabošana	5,52 5,90	Valsts budžets	2009. 2010.
3.	Energoaudita metodoloģijas izstrāde tehnoloģisko procesu energoefektivitātes uzlabošanai un komersantu pārstrukturēšanai	10,00	Valsts budžets	2009.
	Kopā	59,87		2009.-2010.

3.4.tabula

Energoefektivitātes pasākumi transporta sektorā

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1.	Rīgas pilsētas maģistrālo ielu tīkla efektivitātes palielināšana un transporta sistēmas plānošana	91912	ERAF un Kohēzijas fonds	2010.- 2016.
2.	Rīgas piepilsētas dzelzceļa un Rīgas pilsētas	86020	Kohēzijas fonds	2009.-2016.

	sabiedriskā transporta sistēmas integrācija, lai uzlabotu publiskā transporta efektivitāti			
3.	Informācijas izplatīšana par efektīvām enerģijas patēriņa samazināšanas tehnoloģijām un pieejām	11,05 11,82	Valsts budžets	2009. 2010.
	Kopā	177954,87		2009.-2016.

3.5.tabula

Energoefektivitātes pasākumi lauksaimniecības un lauku attīstības sektorā

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1.	SAPARD Latvijas Lauksaimniecības un lauku attīstības programma 2000.-2006.gadam	24413	Eiropas Savienības finansējums, sabiedriskais finansējums	2000.-2004.
2.	Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013.gadam	661213*	ELFLA, sabiedriskais finansējums, privātais finansējums, valsts budžets	2007.-2013.
	Kopā	685626		

Piezīme.* Paredzētais finansējums norādīts visam programmas periodam.

3.6.tabula

Energoefektivitātes horizontālie un starpsektoru pasākumi

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1.	Akcīzes nodokļa piemērošana naftas produktiem	-	-	-
2.	Akcīzes nodokļa piemērošana elektroenerģijai	-	-	-
	Kopā	-		

Energoefektivitātes pasākumi valsts sektorā

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.aprīļa Direktīvas 2006/32/EK par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem VI pielikuma "c" un "e" punkta prasību iekļaušana Publisko iepirkumu likumā	50	Valsts budžets	2008.
2.	Jauno valsts administrācijas ēku būvniecība saskaņā ar energoefektīvas būvniecības labās prakses principiem un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 16.decembra Direktīvas 2002/91/EK par ēku energoefektivitāti prasībām	100	Valsts budžets	2009.-2010.
Kopā		150		2008.-2010.

Energoefektivitātes pasākumi centralizētajā siltumapgādē

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1.	Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai	42320	Kohēzijas fonds	2009.-2010.
2.	Atjaunojamo energoresursu izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju attīstība	17350	Kohēzijas fonds	2008.-2009.
Kopā		59670		2008.-2010.

Tiesību aktu iniciatīvas

Nr. p.k.	Pasākums	Nepieciešamais finansējums (tūkst. latu)	Finansējuma avots	Īstenošanas gads
1.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada	30	Valsts budžets	2008.

	16.decembra Direktīvas 2002/91/EK par ēku energoefektivitāti prasību iekļaušana			
2.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.aprīļa Direktīvas 2006/32/EK par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem prasību iekļaušana	35	Valsts budžets	2009.
	Kopā	65		2008.-2009.

Ekonomikas ministrs *K.Gerhards*